

NOVUS MODUS, per augmentar la competència en la llengua i cultura pròpies des del llatí mitjançant la utilització de la xarxa informàtica (www.ICARUS.CAT).

Mª Antonia Martínez González de la Rubia

Curs acadèmic 2002-2003

ÍNDIX

1. Introducció	3
1.1. Antecedents del tema.....	3
1.2. Explicació del tema.....	3
1.3. Objectius	4
1.4. Hipòtesi inicial de treball.....	6
2. Treball dut a terme	8
2.1. Disseny del pla de treball.....	8
2.2. Metodologia emprada.....	9
2.3. Descripció dels recursos utilitzats.....	11
3. Resultats obtinguts.....	12
4. Estudis i/o cursos realitzats:.....	12
4.1. Continguts.....	12
4.2. Resultats i utilitat	12
5. Conclusions	13
6. Relació dels materials continguts a l' annex.....	14
7. Bibliografia	15
8. Annex	17

Exemplis discimus.

*Aprenem dels exemples.
(Fedro)*

1. Introducció.

1.1 Antecedents del tema objecte del treball.-

El treball que he desenvolupat és la creació de materials didàctics amb les noves tecnologies, concretament a través d'Internet i de l'elaboració de pàgines web, que treballen habilitats específiques de llengua, com p.ex. la comprensió lectora i l'expressió escrita, cercant una metodologia pràctica i viva on tinguin cabuda tot tipus d'alumnat, incloent-hi els immigrants de diverses procedències i els de necessitats educatives específiques. S'han escollit temes actuals i engrescants, per tal d'assolir que s'eduquin en un entorn amb valors i convivència profunds i per tal que els continguts curriculars millorin el seu tarannà humà i escolar, tan a l'ESO com al Batxillerat, ubicant els crèdits del Llatí en un gran ventall d'activitats interdisciplinars.

Sovint m'he preguntat per què se'ls fa tan complicada la llengua? De fet, parlant des de petits, treballant-la des de l'ensenyament primari, estudiant-la, què passa? Quan es perd el seu interès i baixa la seva qualitat d'expressió?

Sovint m'he contestat que calia aprofundir en la manera en què treballem els professors i canviar l'estructura de la classe i per què no els seus continguts? Sigui com sigui, penso que l'alumnat ha d'acabar els seus estudis d'ESO o Batxillerat integrat afablement amb la seva llengua.

Recordem que per a practicar la traducció s'ha de conèixer sobretot la llengua pròpia, que és com dir que s'ha de reconèixer un mateix en el propi entorn personal, particular i públic. Al cap i a la fi no som l'únic poble que utilitza correntment més d'una llengua! Fins i tot això és un avantatge i no un inconvenient. Amb aquesta riquesa vull treballar des de tots els camps possibles. Aquest projecte dona la possibilitat d'un espai on recollir i sistematitzar aquests recursos. És evident que un canvi d'escenari -de l'aula a l'ordinador- requereix un canvi de metodologia, i també de nous materials.

*Nullum est iam dictus,
quod non dictum sit prius
No es diu res que no
s'hagi ja dit abans
(Terenci)*

1.2 Explicació del tema

El tema triat està inclòs dins de tres dels temes preferents de la convocatòria, i és fruit d'una llarga reflexió de la presència del llatí a les aules, que connecta directament amb la de les llengües catalana, castellana i estrangeres, és a dir, la manca de lèxic dels nostres alumnes, els seus problemes per a confeccionar un escrit, un resum clar que expressi les seves opinions i idees al voltant de qualsevol tema. L'escassa adaptació d'aquestes assignatures al món real dels estudiants, experts en la "manipulació" de màquines noves, fa necessària una integració total a l'aula de les noves tecnologies, per tal de treure un profit directe on el perfil dels alumnes canviï, aprofundint en les grans possibilitats que el món de la informació virtual ens ofereix; convertir-los en nauta-escolars farà que la recollida de materials per al seu aprenentatge s'integri amb d'altres disciplines.

El fals nom de web www.icarus.cat ens avançava el que es pretenia obtenir al final del projecte, una pàgina web compendi de:

- a) unitats didàctiques de llengua i cultura llatina.
- b) adquisició d'hàbits escrits i orals.
- c) capacitat crítica per a relacionar, comparar, interpretar.
- d) adquirir maduresa en el treball tant individualment com en grup.
- e) disposar d'un marc mental que els permeti d'ubicar-hi fàcilment l'accés a d'altres llengües.
- f) adquirir un nivell considerable de coneixement en què podríem anomenar "cultura mediterrània".

*Acta, non verba
Fets, no paraules*

1.3. Objectius que es pretenen assolir

El tema del treball s'inclou dins de tres de les temàtiques prioritzades per a la concessió de llicències:

- (1) les noves tecnologies com a eina vehicular d'aprenentatge.
- (2) Educació en valors i convivència.
- (3) Necessitats educatives específiques.

Molts treballs que tenen com a eina les noves tecnologies estan enfocats a cercar materials didàctics existents i pàgines web disponibles. En canvi, aquest treball pretén que siguin els propis alumnes els qui elaborin el material partint de la nostra web, amb les indicacions precises del professorat és clar; per la qual cosa els objectius d'aprenentatge els classificarem com s'indica aquí sota:

- a) Lingüístics
- b) Socials
- c) Tecnològics

De totes formes, els objectius d'aprenentatge són essencialment de *comunicació*. A partir de la idea del llatí com a arrel originària de la llengua pròpia, els principals destinataris d'aquest objectiu són:

- 1. alumnat que té com a llengua materna el català.
- 2. alumnat que té com a llengua materna el castellà.
- 3. alumnat d'origen estranger.
- 4. alumnat amb dificultats de comprensió i seguiment

- a) **Pel que fa als objectius lingüístics** es pretén

-Desenvolupar el lèxic propi amb els **exemples, cartes i receptes de cuina, el vocabulari tècnic de cada unitat per tal d'adaptar-lo al món actual, l'actualització de refranys i frases fetes, saludar, titular i anomenar en llatí, ...**

-Escriure petites descripcions en llatí, a partir de les corresponents versions catalana, anglesa, francesa, italiana i castellana amb motius relacionats no solament amb l'argument sinó amb la seva ciutat de forma concreta.

-Conèixer sense dificultat el mapa europeu de la distribució de llengües.

-Fomentar el coneixement d'autors clàssics, tot comparant-los amb autors contemporanis.

-Respondre a continguts de mots encreuats i preparar-ne d'altres par afegir a la web; tots han de ser de caire cultural i social.

-Respondre a exercicis de contingut gramatical concret, a partir dels *exempla*.

-Llegir atentament els textos de la web i comparar les diferències i analogies dins de les cinc llengües en què es presenten.

b) Pel que fa als objectius socials es pretén:

-Triar textos clàssics i cercar-ne d'altres, de temes interculturals de caire pràctic o lúdic que tinguin la força d'aclarir els dubtes del present.

-Dotar de valor i reconeixement les tasques individuals i en grup de l'alumnat.

-Que la web sigui el seu propi llibre, incloent el seu propi correu acadèmic per tal de fer un seguiment diferent de la classe.

-Confeccionar treballs en el seu propi llenguatge i "penjar-los" a la xarxa amb la constatació que l'alumnat n'és el veritable autor.

-Procurar que l'estudi del passat sigui tractat com un guiatge que orienti el present real.

-Integrar les minories, independentment del nombre dels seus components, per a facilitar la comprensió del seu entorn: la mort, els rituals funeraris, la vida i els drets de les dones, els costums, el respecte als altres, l'amor...

-Ubicar els temes relacionant-los amb la Barcino romana: arrelar el present, les ciutats, el vestit, el transport, el cos humà: portant el passat a l'actualitat.

-Ubicar els temes relacionant-los amb l'antiga Roma.

-Subratllar el fet que totes les tasques del projecte tenen un cert caràcter de comunicació multicultural dins del pensament humà.

c) Pel que fa als objectius tecnològics es pretén:

-Introduir en els crèdits de llatí els recursos informàtics, portar a classe aquesta eina no sols com un recurs més, sinó com a l'eix o pal de paller des del qual derivaran les diferents unitats didàctiques.

-Aconseguir un mètode de treball proper a la investigació, des de la curiositat i l'interès per cada tema.

-Complementar les orientacions globals a classe amb un treball diferent i més personal a l'aula d'informàtica.

-Ensenyar l'alumnat a extreure una informació coherent i acurada des d'Internet per tal d'obtenir bons resultats que els capacitin per a confeccionar pàgines web.

-Acostumar-los a ser crítics amb la informació obtinguda.

-Posar el professorat en contacte real amb l'alumnat utilitzant un mètode d'informació global.

-Difondre les pàgines web a través de l'estructura educativa, avaluant els seus resultats.

*Crecit eundo
Creix mentre camines*

1.4 Hipòtesi inicial de treball. Marc teòric, etc.-

En l'enumeració d'objectius d'apartat 1.3, s'ha tingut molta cura a no descuidar cap aspecte dels que em semblen fonamentals per la pràctica docent meua actual i futura, així com la dels docents als qui pugui interessar aquest treball un cop acabat. De manera exhaustiva, encara que implícita, s'han tingut en compte alguns dels aspectes que mereixen la prioritització del projecte. De manera més explícita cal dir el següent: La hipòtesi inicial i principal és que el treball d'aquest projecte revertirà, d'una manera directa, en la millora de la pràctica docent, en la innovació i aprofundiment dels continguts, de les estratègies metodològiques i dels recursos didàctics. Concretament és en l'aprofundiment científic i didàctic de continguts curriculars i en la utilització de les noves tecnologies com a eina vehicular de l'aprenentatge on coincideixen temàtiques del meu treball amb les quals resulten prioritzades segons la convocatòria. Addicionalment, i tal com es pot llegir en el decurs de la memòria sencera hi ha la qüestió de l'educació en valors i convivència que també se subratlla especialment en el projecte atès el meu tarannà i la meua trajectòria.

El marc teòric d'aquest estudi es basa en el treball d'Edgar Morin sobre els set sabers, els quals he adaptat al meu projecte. D'altra banda s'ha tingut present que en aquest treball es preveu la realització d'un material interactiu per a l'alumnat que s'apropa a l'estudi del llatí.

Els sis sabers que he adaptat dels set d'Edgar Morin són:

i. L'error i la il·lusió.

L'educació hauria de permetre la detecció de les fonts dels errors i de les il·lusions. Segons la teoria de la informació, cada transmissió de dades --cada comunicació a través de missatges-- conté riscos d'errades que es posen de manifest en perturbacions aleatòries (el que en diríem sorolls). Una quantitat innombrable d'errors de percepció prové paradoxalment del nostre sentit més fiable: la vista. A aquests errors de percepció s'hi afegeixen les errades intel·lectuals. El coneixement, sota la forma de mots, idees, teories,... és el fruit d'una traducció, d'una reconstrucció que es porta a terme mitjançant el llenguatge i el pensament. Aquest coneixement de traducció i reconstrucció comporta la necessitat de la interpretació i s'introdueix un nou risc de noves vies d'entrada d'errors lligat a la subjectivitat de l'interlocutor, a la seva visió del món, a les seves fonts de coneixement.

D'altra banda les perturbacions mentals que es provoquen des de les nostres emocions multipliquen els riscos d'errada. La racionalitat és la millor barrera contra l'error i la il·lusió. La racionalitat constructiva elabora teories coherents per a verificar el

caràcter lògic de l'organització teòrica i la comptabilitat entre idees i dades empíriques sobre les que s'aplica.

A l'educació resulta bàsic armar a cadascú amb les eines que li calen per lliurar el propi combat vers la lucidesa.

ii. Principi del coneixement pertinent. És el problema universal que es dóna en cada ciutadà en el nou mil·lenni: com adquirir l'accés a la informació sobre el món i com adquirir la possibilitat d'articular-lo i organitzar-lo? Com percebre i concebre el context, la relació entre el tot i la part, o el que és multidimensional i complex?

Per tal d'articular i organitzar el coneixement, i per aquesta via reconèixer els problemes sovint es palesa que cal una reforma de pensament. Ara bé, aquesta reforma és paradigmàtica, i no programàtica i aquesta és una qüestió fonamental no tan sols per a l'aprenentatge de llengües sinó de tipus general perquè es refereix a la nostra capacitat d'organitzar el coneixement.

En efecte, no es poden mantenir inadequacions entre el món real i els nostres sabers, perquè aquests seran fraccionats, parcials. I si tenim accés a la informació multidimensional la realitat i els problemes seran sempre de caire polidisciplinar, transversals, globals, multidimensionals, sovint transnacionals, fins i tot planetaris i pot ser que arribem a capir les dificultats essencials.

iii. Ensenyar la condició humana i la identitat terrenal.

Conèixer l'humà i situar-lo dins l'univers, no treure'l de sí mateix. L'educació és un ensenyament fonamental i universal que reverteix sobre la condició humana. Som a l'era planetària, una aventura comuna amb tots els humans que s'han de reconèixer en una dimensió comuna i a l'hora reconèixer les seves diversitats individuals, lingüístiques i materials. Amb el coneixement nascut de les ciències humanes es pot explicar la multidimensionalitat i la complexitat humanes, la relació amb els estudis humanístics, no solament de la llengua o la literatura, sinó de l'art, de la geografia, de la història. Cada disciplina aporta un valor inestimable. En aquesta època de la presència de la informàtica l'aventura d'aprendre permet una millor continuïtat una manera de viure idiosincràtica i a la vegada fer-ho dins de la diversitat social.

IV. Afrontar la inseguretat.

El final del segle XX ens ha donat els elements propicis per a comprendre la inseguretat sense remei de la història humana. Els segles precedents s'ha cregut sempre en un futur repetitiu o progressiu. El segle XX ha descobert la pèrdua del futur, la seva impredecibilitat.

El progrés es possible però desconegut. A la incertesa del futur s'hi afegeix la inseguretat deguda a l'alta velocitat (i a l'acceleració) de processos cada cop més complexos i força al·leatoris que la ment de l'home sembla no ser capaç d'assimilar. Tampoc una computadora ho assimila plenament però el dia a dia obliga a intentar a seguir endavant. El coneixement en sí mateix és també una aventura desconeguda que comporta permanentment riscos nous encara que als actes cognitius se'ls ha de donar una oportunitat de cercar verificacions, indicis i congruència amb la paraula. El coneixement és una navegació en un mar d'inseguretat en la qual s'atravesen arxipèlags de certesa. La inseguretat hauria de portar al moviment, a una acció precavida dotada d'estratègies a llarg i curt termini.

v. Ensenyar la comprensió.

La paradoxa està instal·lada a la nostra Terra (planeta). Les interdependències són múltiples,

la comunicació sembla triomfar: el planeta el travessen xarxes de tot tipus, tenim faxos, telèfons mòbils, mòdems, Internet. Són grans i múltiples processos per a la comprensió dins d'un món d'éssers humans aïllats i solitaris. Si la informació està ben

tramesa, pot produir intel·ligibilitat (primera condició necessària sinó suficient) per a la comprensió. Explicar és considerar com objecte el que s'ha de conèixer i aplicar-hi tots els mitjans. Comprendre comporta necessàriament un procés d'empatia, d'identificació i de projecció. Per a la comprensió s'han d'evitar obstacles com ara la polisèmia sense context, la ignorància dels costums dels altres, i la manca de comprensió dels valors interns d'altres cultures i llengües que sols produeix incomprensió i embrutiment i la decepció recaient sobre un mateix.

vi. L'ètica i els valors del gènere humà.

La concepció complexa del gènere humà comporta les tríades

	individu		civis	
espècie		societat	gens	civitas

Són inseparables perquè es produeixen alhora.

El lligam individu-espècie ensenya la ciutadania terrestre, afirmada des de l'antiguitat. Terenci (segle II aC) feia dir a un dels seus personatges "Homo sum, nihil humani a me aliènum puto", expressió que s'ha mantingut viva universalment a través de l'humanisme, dels drets humans i de l'imperatiu kantià (Kant sostenia que els límits geogràfics de la nostra terra imposaven als seus habitants un principi d'hospitalitat universal que reconeix en l'altre el dret a no ser tractat com a enemic). A partir del segle XX, s'imposa amb força el concepte de la solidaritat humana potser pel comú i compartit destí terrestre. Avui en dia la nostra societat no té límits aparents, a través de la informació global la humanitat de manera quasi mítica comparteix uns valors planetaris, pot individualitzar la seva finalitat: buscar la humanització feta des de la humanització, en virtut de l'accés a la ciutadania terrestre a una comunitat planetària, si més no, virtual.

*Hoc est / vivere bis,
vita posse priore
frui.*

*Saber viure amb
plaer el passat és
viure dues
vegades.*

(Marcial)

2.- Treball dut a terme

2.1. Disseny del pla de treball i la seva temporalització:

Febrer-març: Guió dels continguts de la web. Escripura dels exemples en llatí, en total cinc, que tinguin no solament un vocabulari clàssic, sinó també mots nous en neollatí, per tal de portar aquests al món quotidià de l'alumnat. Els temes se centren en un protagonista, estudiant de secundària, que fa el viatge final de curs a Roma, on explica subjectivament la ciutat i passeja per llocs no habituals, com el barri jueu o la visita a un Liceo.

Abril: Redacció de l'apartat *Varia*, on hi ha una recepta de cuina i un conte.

Maig: elecció dels **Textus** d'ampliació, com Harrius Potter, Pinoculus o poemes de Catul.

Juny: Confecció dels mots encreuats *Ludis cum vocabulis* i recerca de les webs del *Nexus*.

Juliol: Traducció dels *exempla* a l'italià i al francès. Primera confecció de la web en llenguatge bàsic HTML.

Agost: Animació de la web amb Java i Dream Weber

Setembre: Traducció al castellà i creació d'un format concret per als mots encreuats. Llistat de refranys en cinc llengües.

Octubre: Traducció a l'anglès i al català. Confecció dels exercicis.

Novembre: Disseny definitiu del format de la web. Bibliografia. Preparació d'un C.D. amb ampliació visual i de so

Desembre: Confecció de les dues memòries, la magnètica i l'escrita, del resum i de la valoració

*Homo sum, nihil
humani a me
alienum puto.*

*Home sóc, res de
l'humà m'és aliè.
(Terenci)*

2.2. Metodologia emprada

Calia aconseguir una lectura fàcil i entretinguda, amb estructures sintàctiques simples i bàsiques, completades amb exercicis que també ajudin a aprendre pinzellades de cultura clàssica (un xic d'història, cuina, literatura, ...) , sense oblidar que treballem fonamentalment una llengua escrita, i que, a poc a poc, surten les seves estructures : datius possessius, participis concertats, proposicions substantives, temporals, causals, ... la idea era conèixer tot això sense arribar a aprofundir en la seva estructura morfosintàctica; partint del llatí com es pot partir d'una llengua parlada, una mica a la manera dels idiomes moderns: llegir, comprendre i parlar; allò es així en llatí, però així en català o en anglès, en italià o en francès. Comparant des de les llengües oralment, per després reflexionar amb exercicis, que són fonamentalment una repetició de les lectures, sense cap altra càrrega, perquè es tracta d'un curs de iniciació, no de traducció de textos originals, com fem en el Batxillerat. Per despertar i moure tot això el vocabulari és simple, actual (avió, cotxe, maleta, mitjons, supermercat, ascensor, hostessa...).

La metodologia ha estat adaptada continuament a la forma de la web: l'alumnat devia sentir que el que estava llegint era proper al seu món:

-Colors i continguts engrescadors, polifacètics, on las dificultats es poguessin resoldre a traves de la lectura, una mica per intuïció, una mica per reflexió i maduresa escolar i acadèmica.

-Mescla de teoria i de pràctica en els diferents punts de presentació.

-No s'ha renunciat mai a escriure qualsevol fragment fugint de dificultats, s'ha agafat sempre el camí més senzill, però lingüísticament del llatí, sense trampes.

LLEGIR I COMPRENDRE:

-Com el coneixement és d'alguna manera una aventura, la web també està dissenyada amb aquest punt de referència, a cada *exemplum* el tema s'ha adaptat a un petit racó de la nostra quotidianitat: els amics, la família, una festa d'aniversari, una carta a algú que ens estimem, un menú festiu, els grans magatzens, el viatge de fi de curs, la primera vegada que volem, el concepte social de *ghetto*, la correspondència amb Internet, l'intercanvi escolar amb gent d'altre país... y és evident que n'hi ha bastant de lèxic neo-llatí per a desenvolupar aquests arguments.

JUGAR:

-Respondre jugant per poder aprendre geografia, història, cinema, literatura, personatges concrets.

RECORDAR:

- Els exercicis són pràcticament una reiteració dels arguments dels *exempla*, la seva funció és tornar a fer el mateix passeig *per tal de no haver de demanar a ningú una direcció concreta*.

IDENTIFICAR-SE:

- Practicar l'empàtia i desenvolupar la nostra pròpia humanitat coneixent el lèxic que en altres llengües narren al mateix que en llatí, saber que també formem part d'aquestes comunitats: el català, l'anglès, el francès, l'italià, el castellà, ens lliguen com individus.

LA INFORMACIÓ TRANSVERSAL:

- Adquirir informació com individus a partir de l'accès a internet, conèixer els enllaços que ens poden portar a una realitat concreta, com és el fet d'articular i organitzar el propi pensament per extraure conclusions individuals i universals.

La metodologia és pràctica, concreta, producte de la combinació de elements inductius i deductius amb la finalitat de entretenir, sense oblidar mai que la franja entre la realitat del món i els propis sabers deu ser paradigmàtica, tant parlant d'una recepta de cuina com de un refrany, i que això no solament passa amb les llengües.

2.3. Descripció del recursos utilitzats

a) Informàtics:

La web està feta en llenguatge bàsic HTML; Java i Dream Weber pel que respecta als dibuixos i colors. Les imatges que apareixen són fotocomposició personal en la major part i d'altres de catàlegs d'ús lliure de gifts animats.

Aquesta pàgina es presenta des de l'adreça i l'espai cedit per Ensenyament www.xtec.es/~mmarti31; té dues fases: la fixa i l'animada.

Tambè s'ha confeccionat, per a facilitar la visita a la pàgina, un C.D. amb tot el contingut i enriquit amb efectes multimèdia que mostren els llocs en què es desenvolupen els arguments de les diverses lliçons. Els vídeos són de creació personal.

b) Visuals:

Gravació en càmera vídeo d'indrets ubicats a les ciutats de Barcelona i Roma, especialment panoràmiques.

Petit reportatge fotogràfic d'alguns racons de Roma i de Barcelona que convenien als temes tractats.

c) Bibliogràfics:

Com tots els textos dels **exempla** han estat redactats personalment, així com les seves traduccions al català, anglès, francès, castellà i italià, l'ús d'aquest recurs ha estat en funció de les necessitats, fonamentalment per tal d'adaptar el lèxic actual al llatí s'han consultat diccionaris de neo-llatí, i també diferents diccionaris de les llengües modernes mencionades abans. La resta de la bibliografia ha girat entorn de fragments d'obres d'autors clàssics de diverses èpoques de la llengua llatina, i d'altres són traducció al llatí de fragments d'obres contemporànies, com ara Harrius Potter o Pinoculus. Tots es citen a l'apartat de bibliografia

*Exemplis discimus.
Aprenem dels exemples.
(Fedro)*

3.Resultats obtinguts

El producte final és una pàgina web d'utilització didàctica per iniciar a l'alumnat a l'assignatura de Llatí, confeccionada en llenguatge bàsic HTML, i Java i Dream Weber pel que respecta als dibuixos i colors. Les imatges que apareixen són fotocomposició personal en la major part i d'altres de catàlegs d'ús lliure de gifts animats. Aquesta pàgina es presenta des de l'adreça i l'espai cedits per Ensenyament:

[www.xtec/~mmarti 31](http://www.xtec/~mmarti31), té dues fases: la fixa i la animada. La pàgina també disposa d'una adreça web de correu gratuït per tots al que ho desitjin, mitjançant aquest l'alumnat podrà obtenir el seu propi compte de correu electrònic, per l'ús acadèmic de l'assignatura, com una eina útil de comunicació per tal de resoldre qüestions de l'aula o preguntes o dubtes al professor, amb el nom de: aliusmodus@aliusmodus.zzn.com.

També s'ha confeccionat, per a facilitar la visita a la pàgina, un C.D. amb tot el contingut, i enriquit amb efectes multimèdia que mostren als llocs en que es desenvolupen els arguments de les principals lliçons, com ara Roma o Barcelona. Els vídeos són de creació personal. A part, s'ha creat una Intranet a la que s'exhibeixen, a més del contingut web, vídeos, so i efectes multimèdia.

4.Estudis i/o cursos realitzats:

4.1. Continguts.

De forma addicional al treball objecte d'aquest projecte, he realitzat inicialment un primer curs d'Internet de deu sessions de duració d'un total de trenta hores. Pertanyen als cursos anuals que va programar l'ajuntament de Sant Martí al local de La Farinera del Clot per al curs 2002-03. He continuat estudiant fins al moment actual altres tipus de recursos informàtics per a la confecció i l'elaboració de pàgines web. Aquest curs passat també he fet dos cursos intensius de llengua italiana d'un mes i mig de duració cadascun, per a traduir als textos a l'italià amb una certa tranquil·litat..

4.2.Resultats i utilitat..

El material desenvolupat es presenta finalment com a pàgina web i en CD-ROM (format PDF d'Acrobat Reader), i en suport paper.

Des del començament del nou curs 2003-04 estic utilitzant aquests recursos a les meves classes a l'IES "Salvador Espriu" i vaig incrementant l'abast que es preveu disposar per a la pàgina web un cop acabat el curs actual. Per aquestes raons la utilitat del material desenvolupat durant el transcurs de la meva llicència es demostra que ja s'està posant de manifest.

*Nullum est iam dictus,
quod non dictum sit prius
No es diu res que no
s' hagi ja dit abans
(Terenci)*

5. Conclusions

Des del punt de vista de la matèria objecte del treball estic intentant la seva difusió a través de tots els medis que tingui al meu abast. De moment a través del meu Seminari Didàctic, contactant amb col·legues dels centres on he treballat amb anterioritat al meu actual destí, i a través d'associacions i grups de treball diversos.

En finalitzar aquest curs he previst realitzar una valoració externa entre tots els alumnes que utilitzin i també entre els docents als qui els hi interessi treballar regularment amb aquest material.

L'aplicació del treball l'he portada a terme en l'assignatura "Iniciació al Llatí", a 4rt d'ESO, on el treballem una de les dues hores corresponents a aquest crèdit variable. Encara és massa aviat per a pronunciar-me d'una manera absoluta, però he notat que en els tres mesos d'aquest primer trimestre l'alumnat ha après ràpidament a:

- saludar en llatí
- preguntar i respondre en llatí,
- expressar-se en frases curtes,
- i fer cartes

tot respectant l'essència del llatí. També coneixen molt vocabulari del llatí i s'interessen pel d'altres llengües que estudien i/o que els hi agraden. Han afegit a la web els seus propis exercicis i, sobretot entenen ràpidament els temes i els arguments que llegim sense cap mena de por. Em demanen més textos d'auors llatins i sembla ser que els poètics i els de contes i faules són els que més els agraden. També han fet resums individuals dels continguts de les webs dels enllaços que han visitat, i han creat un corrent d'opinió de grup al respecte.

La valoració fins ara és positiva, durant la resta de l'any 2004 i el proper curs 2004-05 he previst fer un manteniment de la pàgina per a ampliar alguns punts i corregir possibles errades. Fins ara el marc tipus està cobert, però queda lluny –per a mí— donar-lo per acabat. També he observat que moltes coses que la web presenta es poden fer servir al primer any del batxillerat, com a complement i eina directa; encara cal treballar més per adaptar-la a aquest nivell en una primera etapa, al primer trimestre per exemple. També he d'obtenir l'espai informàtic adequat, i d'això es podria parlar de cara al proper curs, on sol·licitaré una hora setmanal a l'aula d'Informàtica, atès que disposem d'Intranet. Altrament podriem contactar amb d'altres centres d'ensenyament de Barcelona i també d'altres ciutats europees.

6.Relació dels materials continguts a l' annex.

- Web en Llatí.
- Web en Català.
- Web en Castellà.
- Web en Italià.
- Web en Anglès.
- Web en Francès.

L'annex s'ha afegit al final de la memòria, després de la bibliografia per facilitar-ne la seva lectura.

7.- Bibliografía

- AGOSTINELLI, L. et al. "Lexicon recentis latinitatis", Libreria Editrice Vaticana, Roma, 2003
- AMOROS PUENTE, A. & PEREZ ESTEVE "Por una educación intercultural", MEC, Madrid 1993
- AUSUBEL, D.P., NOVAK, J. & HANESIAH, H. "Psicología educativa", Trillas, México 1983
- BADIA, D., VILA, M. "Jocs d'expressió oral i escrita", EUMO, Vic, 1989
- CAPRETTINI, G.P., APPIANO, A. & SCALI, A. " Sintesi. Comunicazione", Avallardi, Milano, 2000
- CASSANY, D., LUNA, M & SANZ, G. "Enseñar lengua", Barcelona, Graó 1993
- CATUL, Poemes, Edició de J.I. Ciruelo & J. Juan. Edhasa. Barcelona, 1982.
- CLARIANA, M.; DOMENECH, M. & MONEREO, C. "Aprendizaje y ordenador: una aproximación desde la psicología constructivista". Revista Novética núm. 90, Barcelona, 1991
- COLLODI, C., " Le avventure di Pinocchio, in latinum sermonem conversus ab H.Maffacini". Ed. Casa Editrice Marzocco. Firenze, 1951.
- COROMINA, E. "Pràctiques d'expressió i comunicació", EUMO, Vic, 1984
- DE MAURO, Tullio "Capire le parole", Laterza, Roma-Bari, 1999
- LAUDSON- BILLIGS G. "Culturally relevant teaching", Longmans, New York 1992
- LOMBARDI, F.V., BRUNI, D. " Nuovissimi temi svolti di pedagogia". Il Girasole, Napoli, 2002
- LURIA, A.R. "Los procesos cognitivos", Fontaneda, Barcelona, 1980
- MANILIUS, "Astronomica: Il poema degli astri", I i II vols., Edició de Feraboli, Flores i Scarcia. Fondazione Lorenzo Valla, Arnoldo Mondadori editore, 1996.
- MARIUCCI, T. "Latinitatis nova et vetera", Fondazione "Latinitas", Roma, 1991
- MORIN, E. "I sette saperi necessari all'educazione del futuro", Raffaello Cortina, Editore, Milano, 2001
- NISBET, J. & SCHUCKSMITH, J. "Estrategias de aprendizaje" Col. Aula, Santillana, Madrid, 1987
- PALLOTTI, G. "La seconda lingua", Strumenti Bompiani, Milano, 2000
- PUIG, J.M. "Aprender a dialogar. Materiales de educación ética y moral". Fundación Infancia y aprendizaje, Madrid, 1985

- ROWLING, J.K., "Harry Potter and the Philosopher's Stone, in latinum sermonem conversus P. Needham". Ed. Bloomsbury Publishing. London, 1997.
- SANCHIS, P. "Identidad e interculturalidad. Materiales para la acción tutorial", Laertes, Barcelona, 1998
- SANCHO, J.M. "Perspectivas sobre Tecnología Educativa. Les noves tecnologies en els processos d'ensenyament i d'aprenentatge. Educació i noves tecnologies". Ed. Cruïlla, Barcelona, 1990.
- SEARLE, J.R. "Actos de habla", Cátedra, Madrid, 1958
- SIMONE, R. "La terza fase. Forme di sapere che stiamo perdendo". Lattezza, Roma-Bari, 2002
- SOMMI, G. "Il trattamento informatico del linguaggio naturale a IBM", 1992, pp 211-20
- VIGOTSKI, L.S. "Pensamiento y Lenguaje", La Pléyade, Buenos Aires, 1985
- ZANONI y ESTAIRE "El diseño de unidades didácticas". Comunicación, lenguaje y Educación, Núm. 7 i 8, 1991

Annex.-

A continuació es presenten els materials que componen aquest projecte.